

N:o 14.

Ank. till Riksd. Kansli d. 21 Febr. 1868, kl. 3 e. m.

Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 6) Utlåtande N:o 4, med anledning af Herr S. Ribbings motion om aflåtande af underdånig skrifvelse i fråga om ändringar och tillägg till Kongl. Förordningen den 7 December 1866, angående villkoren för försäljning, till förtäring på stället, af vin, öl, kaffe eller andra icke spirituösa drycker.

I afgifven motion (N:o 5), hvilken till Utskottets handläggning blifvit öfverlemnad, har Herr S. Ribbing föreslagit,

“att Riksdagen i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t ville anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes besluta sådana ändringar och tillägg i Kongl. Förordningen af den 7 December 1866, hvarigenom kommunalnämnd på landet samt stadsfullmäktige eller, der sådana ej finnas, allmän rådstuga i stad erhåller rätt att uppgöra samt till vederbörlig granskning och stadfästelse af Konungens Befallningshafvande till denne inlemna närmare stadgar angående antalet och belägenheten inom kommunen af ölstugor eller så kallade nykterhetsvärdshus, med eller utan rätt att tillika till förtäring å stället till salu hålla vin; sättet för utöfningen af sådan rörelse och kontrollen deröfver; samt vederbörlig pröfning af de personers lämplighet för densamma, som sådan rättighet söka“.

Af motionärens härför anförda skäl må i korthet meddelas:

att redan för flera år sedan hade i ett län, på grund af allmän klagan från kronobetjening och presterskap, både landshöfdinge-embetet och samtliga domhafvande vitsordat ej mindre de mångahanda betänkliga oordningar, som egt rum vid de årligen i allt större antal inrättade så kallade ölstugorna, hvilka till större delen i själfva verket voro lönkrögerinästen, utan ock behovet af preventiva åt-

gärder till dessa oordningars stäffande, helst som å landsbygden de fåtaliga polis-männen härtill vore otillräcklige.

att Justitie-ombudsmannen i sin embetsberättelse för år 1862 uttalat sin åsigt om nödvändigheten att, sedan uti ifrågavarande nykterhetsvärdshus en ny näringsgren utvecklat sig, denna icke må undgå en vaksam lagstiftning, äfvensom om denna näringsgrens gagnelighet, endast den inrättas under sådana ordningsföreskrifter, som, till förekommande af missbruk, kunna vara nödiga;

att vid 1865—1866 årens riksdag en inom Bonde-Ståndet i nämnda syftning väckt motion vunnit Allmänna Besvärs- och Ekonomi-Utskottets tillstyrkande samt tvänne Stånds bifall;

att det vore hos kommunerna ett billigt anspråk, att få åtminstone förslagsvis yttra sig angående det behöfliga antalet af dessa så kallade ölstugor och om de personers lämplighet, hvilka söka sådan näringsrättighet, enär det vore kommunerna, som förr eller sednare drabbades af följderna utaf denna näringsrörelses missbrukande och urartande; och att det derföre vore obilligt, att kommunernas styrelser skola nödgas blott overksamt åskåda, huru den ena härden efter den andra uppstår för utvecklande och spridande af ett elände, som ytterst låter känna sig i ökade kommunalutskylder, utan förmåga och utan rätt för bemälda styrelser, att hindra dylika nästens uppkomst och fortfarande blomstring;

att i den nådiga Förordningen af den 7 December 1866, angående vilkoren för försäljning af vin, öl, kaffe eller andra icke spirituösa drycker, rättighet till dylik försäljning är för hvarje välfrejdad person fullkomligt fri, endast derom göres skriftlig anmälan jemte uppgift på stället, der försäljningen vill idkas, utan rätt vare sig för kommunalstyrelsen eller de offentliga myndigheterna till något slags begränsning af ölstugornas antal, eller till pröfning af den anmälda personens lämplighet och, i möjligen förekommande fall, till förbud emot meranämnda närings utöfvande, hvilket förbud nu, enligt gällande förordning, först då kan ifrågakomma, sedan näringsrättigheten bevisligen blifvit missbrukad eller när person, som icke har god frejd, vill den utöfva, — ehuruval äfven sådan person enligt den Kongl. Förordningen *kan* erhålla samma rättighet; och

att det mest rationela i lagstiftning beträffande hvarje i sig oskyldigt näringsfång visserligen är medgifvandet af full frihet, men att omständigheterna dock kunna vara sådana, att de påkalla på förhand bestämda inskränkningar i nyss antyddas näringsfång, till förhindrande eller försvårande af befarade missbruk deraf, — dervid i motionen erinras om de preventiva lagbestämmelser och inskränkningar, som erfarenheten funnit nödiga för bränvinsminuterings- och utskänkningställena, med hvilka de så kallade ölstugorna mångenstädes snart sagdt börjat täfla i förderflighet.

Efter öfvervägande af dessa skäl, och med stöd af de upplysningar från olika delar af riket, som stått Utskottet till buds, angående dessa så kallade öl-

stugors beskaffenhet och verkningar i allmänhet, anser sig Utskottet, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med motionärens yrkande, böra tillstyrka,

att Riksdagen i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t ville anhålla om sådana ändringar och tillägg i Kongl. Förordningen af den 7 December 1866, hvarigenom kommunalstämma på landet och stadsfullmäktige eller, der sådana icke finnas, allmän rådstuga i stad finge rätt att föreslå närmare stadganden angående antalet och belägenheten inom kommunen af ölstugor eller så kallade nykterhetsvärdshus, med eller utan rättighet att tillika till förtäring å stället hålla vin; sättet för utöfningen af sådan rörelse och kontrollen deröfver, samt pröfningsrätt af de personers lämplighet, som sådan rättighet söka, — hvilket förslag till stadganden af Konungens Befallningshåfvande, efter dess granskning och godkännande, vederbörligen stadfästas.

Stockholm den 21 Februari 1868.

På Utskottets vägnar:

C. J. Bergman.
